

Panium — On İki Sayı

Daniel 11:40 və Peyğəmbərliyin Üç Möhürünün Açılması

Jeff Pippenger

2025-09-12

Daniel 11-in qırxıncı ayəsi Müqəddəs Kitabdakı ən dərin ayələrdən biridir. O, Daniel kitabının 1798, 1989 və 2023-cü illərdə açılmasını təmsil edir. Kitabın üç dəfə açılması “yeddi vaxt”lıq bir səpələnmənin başa çatmasını göstərir. 1798-ci il, Aşşurun e.ə. 723-cü ildə şimaldakı on qəbiləni əsirliyə apardığı zaman başlanmış iki min beş yüz iyirmi illik səpələnmənin sonunu qeyd etdi. 1989-cu il, Yeddinci Gün Adventist Kilsəsinin Levililər 26-dakı “yeddi vaxt”ı rəsmi surətdə kənara qoyduğu 1863-cü il üsyanından bəri keçən 126 ilin sonunu qeyd etdi. 2023-cü il isə Vəhy 11-in iki şahidinin küçədə ölü qaldığı üç yarım günün sonunu qeyd etdi. 2.520 ilin sonunda, (126 ilin və 3½ günün sonunda — bunların hamısı “yeddi vaxt”ın rəmzləridir) Daniel kitabı açıldı.

Bacı Uayt bizə bildirir ki, 1798-ci ildə insanlara möhlətin bağlanması ilə əlaqədar hadisələrin təqdim edilməsi zəruri idi. O, bu faktı qeyd etdikdə, paralel tarixləri müəyyənləşdirir; çünki o, son günlərin xəbərini də möhlətin bağlanması ilə əlaqədar hadisələr kimi təqdim edir. Millerçi tarixdən danışarkən belə yazır:

“İnsanların öz təhlükələrindən oyadılması; möhlət dövrünün başa çatması ilə əlaqədar təntənəli hadisələrə hazırlaşmaq üçün hərəkətə gətirilməsi zəruri idi.” The Great Controversy, 310.

Axır günlərdən danışarkən o, belə qeyd edir:

“Xilaskar çarmıxa çəkilməzdən əvvəl şagirdlərinə izah etdi ki, O, ölümə təslim ediləcək və qəbirdən yenidən diriləcəkdir; Onun sözlərini zehnlərə və qəlblərə həkk etmək üçün mələklər də hazır idilər. Lakin şagirdlər Roma boyunduruğundan müvəqqəti qurtuluş gözləyirdilər və bütün ümidlərinin cəmləndiyi Şəxsin alçaldıcı bir ölümə əzab çəkməsi fikrinə dözə bilmirdilər. Yadda saxlamalı olduqları sözlər onların zehinlərindən silinib atıldı; sınaq vaxtı gəldikdə isə onları hazırlıqsız yaxaladı. İsanın ölümü onların ümidlərini, sanki O əvvəlcədən onları xəbərdar etməmiş kimi, tamamilə məhv etdi. Beləcə, peyğəmbərliklərdə gələcək də bizim qarşımızda, Məsihin sözləri ilə şagirdlərin qarşısında açıldığı qədər aydın şəkildə açılır. Möhlət zamanının sonu və məşəqqət vaxtına hazırlıq işi ilə bağlı hadisələr aydın şəkildə təqdim olunmuşdur. Lakin saysız-hesabsız insanlar bu mühüm həqiqətləri, sanki onlar heç vaxt açıqlanmamış kimi, anlamırlar. Şeytan onları xilasa görə müdrik edəcək hər bir təsiri qoparıb aparmaq üçün pusqu qurur və məşəqqət vaxtı onları hazır olmayan halda yaxalayacaqdır.” The Great Controversy, 595.

Millerçi xəbər 1798-ci ildə möhürdən açıldı və o, “sınaq müddətinin başa çatması ilə əlaqəli hadisələri” təqdim etdi. Son günlərdən danışarkən, o, şagirdlərin tarixini tətbiq edərək bunu göstərir ki, “sınaq müddətinin başa çatması ilə əlaqəli hadisələr” insanları xilas üçün hikmətli edən şeylərdir, lakin başa düşülmür. 1798, 1989 və 2023-cü illərdə möhürdən açılan xəbərlər “sınaq müddətinin başa çatması ilə əlaqəli hadisələri” müəyyənləşdirən xəbərlər idi.

Qırxıncı ayə Daniyel kitabının üç dəfə möhürdən açıldığı tarixi bir xətti təmsil edir. 1798-ci ildə yeddinci fəsildən doqquzuncu fəslə qədər olanları təmsil edən Ulay çayı ilə bağlı Daniyel görüntüsü möhürdən açıldı. 1989-cu ildə onuncu fəsildən on ikinci fəslə qədər olanları təmsil edən Hiddekel çayı ilə bağlı Daniyel görüntüsü möhürdən açıldı. 2023-cü ildə Daniyel on birin qırxıncı ayəsinin gizli tarixi möhürdən açıldı.

Qırxıncı ayənin tarixi 1798-ci ildən qırx birinci ayədəki bazar günü qanununa qədər olan dövrü təmsil edir; bu isə Vəhy on üçdəki yer vəhşi, Vəhy on altıdakı yalançı peyğəmbər və Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin altıncı padşahlığı olan Amerika Birləşmiş Ştatlarının tarixidir. Daniel on birdə qırxıncı ayədə təmsil olunan həmin tarix Vəhy kitabında da bir ayədə təmsil olunur.

Və mən yerdən çıxan başqa bir vəhşi heyvan gördüm; onun quzuya bənzər iki buynuzu var idi və əjdaha kimi danışdı. Vəhy 13:11.

Bu ayə, qırxıncı ayədə olduğu kimi, 1798-ci ilin Əcnəbilər və Fitnə Aktları ilə başlayan və millətin əjdaha kimi danışdığı Bazar qanunu ilə başa çatan bir tarixdir; papalıq Romanın taxtdan endirildiyi zaman başlayan və papalıq Romanın yenidən taxta qaytarıldığı zaman sona çatan bir tarixdir. Həm Vəhy 13:11-də, həm də Daniel 11:40-da təmsil olunan tarix Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin beşinci səltənətinin aradan qaldırılması ilə başlayır və Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin altıncı səltənətinin aradan qaldırılması ilə başa çatır.

Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin birinci padşahlığı olan Babilin, Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin ikinci padşahlığınadək hökm sürdüyü “yetmiş” il, 1798-ci ildən Bazar qanununadək qırxıncı ayənin tarixini təmsil edir.

Və o gündə belə olacaq: Sur yetmiş il unudulacaq, bir padşahın günləri qədər; yetmiş ilin sonunda Sur bir fahişə kimi nəğmə oxuyacaq. Arfanı götür, şəhəri dolaş, ey unudulmuş fahişə; şirin avazla çal, çox nəğmələr oxu ki, xatırlanasan. Və yetmiş ilin sonunda belə olacaq ki, Rəbb Sura baş çəkəcək; o da öz qazancına dönəcək və yer üzünün bütün səltənətləri ilə zinakarlıq edəcək. Yeşaya 23:15–17.

1798-ci ildən Bazar qanununa qədər olan tarix, həmçinin Yeşaya iyirmi üçdə qeyd olunduğu kimi Surun fahişəsinin unudulduğu tarixin özüdür; orada bu dövr “yetmiş il” və “bir padşahın günləri” kimi ifadə edilir. Navuxodonosordan Belşassara qədər Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin birinci padşahlığı hökm sürdü; bununla da əvvəl quzu kimi başlayıb axırda əjdaha kimi danışan Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin altıncı padşahlığını təmsil etdi. Navuxodonosor quzunun bir davamçısını, Belşassar isə əjdahanın bir davamçısını təmsil edir.

1798-ci ildən Bazar qanununa qədər olan tarix həm də Vəhy on dördün üç mələyinin tarixidir; bu tarix Millerçilərin islahatı ilə başlayır və yüz qırx dörd minin islahatı ilə başa çatır. Üç mələyin xəbəri hökm saatı xəbəridir. Millerçilər hökmün başlanması ilə bağlı hadisələri elan etdilər, yüz qırx dörd min isə sınaq müddətinin bağlanması ilə bağlı hadisələri elan edir.

Lütfün başa çatması ilə əlaqəli hadisələr daxili və xarici peyğəmbərlik xətləri üzrə təsvir olunur və bu hadisələr ilk növbədə Daniel on birinci fəslin qırxıncı ayəsinin təmsil etdiyi tarixdə baş verir. Qırxıncı ayənin hadisələri Amerika Birləşmiş Ştatlarında bazar qanunu ilə sona çatır; buna görə də

hələ Babildə olan Allahın digər övladlarının son toplanışı ilə bağlı hadisələr qırxıncı ayədə təmsil olunmur; bununla belə, o zaman dünyanı qarşılayan böhran Amerika Birləşmiş Ştatlarında yenidən başa çatmış olur. Bu hadisələr Amerika Birləşmiş Ştatları üzərinə gələn hökmü və Allahın kilsəsinin bayraq kimi ucaldılmasından əvvəl onun təmizlənməsini təmsil edir.

Mərhəmət vaxtının bağlanması ilə bağlı daxili hadisələr, Allahın sirrini Özünün axır gün xalqı arasında tamamlayarkən Məsihin Baş Kahin kimi xidmətini müəyyən edir. Xarici hadisələr isə Birləşmiş Ştatların papalığa hakimiyyəti bərpa etməkdə oynadığı rolu müəyyən edir. Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin altıncı padşahlığı kimi Birləşmiş Ştatların bütün tarixi, Laodikeyanın bütün tarixi qırxıncı ayənin təmsil etdiyi tarix dövrü ərzində baş verir.

Qırxıncı ayənin daxilindəki və xaricindəki xətlər yer vəhşisinin iki buynuzu ilə təmsil olunur. Respublikaçılıq buynuzu xarici xəttədir və Protestantlıq buynuzu daxili xəttədir. Hər iki xətt altıncı səltənətin tarixində mövcuddur və altıncı səltənətin tarixinin sonunda Allahın hökmü həm Protestant, həm də Respublikaçı buynuzların üzərinə gətirilir. Sınaq müddətinin bağlanması ilə bağlı hadisələri müəyyən edən xəbər, Birləşmiş Ştatların öz sinə vaxtı kasasını doldurduğu zaman onun üzərinə gətirilən hadisələri də müəyyən edən xəbərdir. Sınaq müddətinin bağlanması ilə bağlı hadisələri müəyyən edən xəbər, həmçinin Yeddinci Gün Adventizminin öz sinə vaxtı kasasını doldurduğu zaman onun üzərinə gətirilən hadisələri müəyyən edən xəbərdir.

Qırxıncı ayənin tarixi çərçivəsində Daniel kitabı üç dəfə möhürdən açılır və bu üç halın hər biri sinə müddətinin bağlanması ilə bağlı hadisələri təqdim edən daxili və xarici bir xətt meydana gətirir. Bu üç işarənin hər birindən əvvəl yeddi dəfəlik bir səpələnmə gəlir. Buna görə də qırxıncı ayə 1798-ci ildən Bazar qanununa qədər olan tarixi təmsil edir və həmin tarix daxilindəki peyğəmbərlik işarələri “sinə müddətinin bağlanması ilə bağlı hadisələr”dir. Qırxıncı ayənin tarixi çərçivəsində daxili xətt başlanğıcda Filadelfiyadan Laodikeyaya keçidi, sonda isə Laodikeyadan Filadelfiyaya keçidi təmsil edir. Başlanğıc islah hərəkatını ifadə edirdi; necə ki, on qız məsəlində göstərildiyi kimi, bu məsəl sonluqda da islah hərəkatını simvolizə edirdi və həmin vaxt da məsələ hərfi mənada tamamilə yerinə yetdi.

Filadelfiyalı Millerçi hərəkat Levililər iyirmi altıncı fəsildəki “yeddi dəfə”nin 1798-ci ildə bir yerinə yetməsi ilə başladı, sonra isə “yeddi dəfə”nin daha bir yerinə yetməsi 22 oktyabr 1844-cü ildə baş verdi. Ən azı 1856-cı ilə qədər həm Ceyms Uayt, həm də Bacı Uayt hərəkatı Laodikeya vəziyyətində olan bir hərəkat kimi müəyyən etmişdilər. Həmin il “yeddi dəfə” barədə yeni işıq rəsmi kilsə nəşrində təqdim olundu, lakin o heç vaxt tamamlanmadı. “Yeddi dəfə” 1798-ci ildə yerinə yetdi və bundan sonra Uilyam Miller Bacı Uaytın adlandırdığı kimi, “həqiqət zəncirinin başlanğıcı”nı kəşf etdi; həqiqət zəncirinin başlanğıcı isə “yeddi dəfə” idi. 1798 “yeddi dəfə”nin bir yerinə yetməsi idi; bundan sonra Daniel kitabı möhürdən açılarkən Miller “yeddi dəfə” ilə bağlı öz təməl kəşfini edir. Bundan sonra 22 oktyabr 1844 “yeddi dəfə”nin daha bir yerinə yetməsini qeyd edir; bunun ardınca isə hərəkatda Filadelfiyadan Laodikeyaya keçid baş verir; elə həmin ildə də “yeddi dəfə” ilə bağlı yeni işıq natamam qoyulur. 1863-cü ildə, 1856-cı ilədək Filadelfiyalı Millerçi hərəkat olmuş, 1856-cı ildə isə Millerçi Laodikeya hərəkatına çevrilmiş olan bu hərəkat, əsasən Vətəndaş müharibəsinin şərtləri və təzyiqləri altında, habelə kilsənin gənclərini qorumaq məqsədilə hüquqi qeydiyyatdan keçmiş bir kilsəyə çevrildi. Hərəkat 1863-cü ildə, kilsəyə

çevrildiği zaman sona çatdı. Ondan yeddi il əvvəl, 1856-cı ildə Laodikeyə məhz Uilyam Millerin ilk peyğəmbərlik kəşfinin mövzusu olan məsələ barəsindəki yeni işıq mesajını bir kənara qoydu.

Millerçi hərəkəti və “həqiqət zəncirinin başlanğıcı” adlanan nur, “yeddi vaxt”ın nuru, tədricən “yeddi vaxt”ı müdafiə etmək istəyini bir kənara qoyan Laodikeyə hərəkətinin rəhbərliyinə açıldı; və yeddi ilin (“yeddi vaxt”ın) sonunda, 1863-cü ildə, “yeddi vaxt”a heç bir istinad etməyən yeni bir cədvəl və peyğəmbərlik xəbəri ortaya çıxarıldı.

1863-cü ildə Yeşayanın altmış beş illik peyğəmbərliyinin sonu, başladığı yerdə — şimalla cənub arasında vətəndaş müharibəsi ilə — tamamlandı. 1863-cü ildə köləlik məsələsi, “yeddi dəfə”nin yerinə yetməsi ilə həm şimal, həm də cənub padşahlıqlarının əsarətə aparılması ilə timsallaşdırılmışdı və İsrailin aparıldığı köləlik son dövrdəki köləlik məsələlərini tam münasib şəkildə təmsil edirdi. 1863, Yeşayanın altmış beş illik peyğəmbərliyinə əsaslanan peyğəmbərlik quruluşunun sonunu təmsil edir.

Xudavənd Rəbb belə deyir: Bu baş tutmayacaq, nə də gerçəkləşəcək. Çünki Suriyanın başı Dəməşqdir, Dəməşqin başı isə Resin; və altmış beş il içində Efrayim elə qırılacaq ki, artıq xalq olmayacaq. Efrayimin başı Samariyadır, Samariyanın başı isə Remalyahın oğludur. Əgər iman etməsəniz, şübhəsiz ki, möhkəmlənməyəcəksiniz. Yeşaya 7:7–9.

Düzgün anlaşıldıqda, e.ə. 742-ci ildə başlayan bu peyğəmbərlik altmış beş illik bir zaman kəsiyi daxilində üç nişangahı müəyyən edir. Bu nişangahlardan ikisi İsrailin həm şimal, həm də cənub padşahlıqları üçün iki min beş yüz iyirmi illik əsarət və köləliyin başlanğıc nöqtələrini göstərir. E.ə. 742-ci ildə şimal və cənub padşahlıqları vətəndaş müharibəsinə cəlb olunmuşdu və şimaldakı on qəbilə cənubdakı Yəhuda padşahlığını işğal etmək üçün Suriya ilə ittifaq qurmuşdu. On doqquz il sonra, e.ə. 723-cü ildə, şimaldakı on qəbilə assuriyalılar tərəfindən köləliyə aparıldı. Qırx altı il sonra, e.ə. 677-ci ildə assuriyalılar Mənəssəni əsir alıb Babilə apardılar. E.ə. 723-cü ildən iki min beş yüz iyirmi il sonra 1798-ci ilə çatır; bu isə son vaxtın və qırxıncı ayənin başlanğıcıdır. Qırx altı il sonra, e.ə. 677-ci ildə cənub padşahlığına qarşı başlamış “yeddi vaxt” 1844-cü ildə başa çatdı. On doqquz il sonra, 1863-cü ildə, e.ə. 742-ci ilin peyğəmbərlik xüsusiyyətləri hərfi-hərfinə təmsil olunur. E.ə. 742-ci ildə də, 1863-cü ildə də şimal və cənub padşahlıqları arasında vətəndaş müharibəsi gedir. E.ə. 742-ci ildə Yeşayanın pis padşah Ahaza verdiyi xəbərdarlıq həm şimal, həm də cənub padşahlıqlarının yaxınlaşan köləliyinə dair idi; 1863-cü ildə isə, Vətəndaş Müharibəsinin tam mərkəz nöqtəsində, Prezident Linkoln köləliyin sona çatdırılması prosesini başlanan Azadlıq Bəyannaməsini elan etdi. E.ə. 742-ci ildə pis padşah Ahaza verilən xəbərdarlıq, hərfi mənada izzətli ölkədə verilmişdi və bu, ruhani izzətli ölkədə Linkolnun verdiyi xəbəri təmsil edirdi.

Hiram Edsonun “yeddi vaxt” haqqında ismarıcları 1856-cı ildə nəşr olunduqdan yeddi il sonra, Adventizm 1863-cü il cədvəlini ortaya qoydu; bu cədvəl Millerçi “yeddi vaxt” təlimini aradan qaldırdı və bununla da Ellen White-ın Millerçilərin ismarıclarını təkrarlamağımızı, habelə həmin ismarıclar hücumu məruz qaldıqda onları müdafiə etməyimizi öyrətdiyi çoxsaylı parçaları sual altına aldı. Həmin il onlar hüquqi cəhətdən qeydiyyatdan keçmiş bir kilsəyə çevrildilər. 1863-cü il və onun peyğəmbərlik məzmunu barədə daha çox yazmaq olar, lakin burada qeyd etdiyim budur ki, istər cənub ştatları ilə bağlı xarici üsyan olsun, istərsə də birinci təməl həqiqətin rədd edilməsi

ilə bağlı daxili üsyan olsun, 1863-cü ilin üsyanını müəyyən edən həm daxili, həm də xarici bir neçə şahid vardır. 1863, qırxıncı ayənin tarixçəsi daxilində, “müddətin bağlanması ilə əlaqədar hadisələr”i təşkil edən nişanələrdən birini təmsil edən hadisələrdən biridir.

1863-cü il qədim hərfi İsrail üçün səhrada keçən qırx ilin başlanğıcına uyğun gəlir. Qırx ilin sonunda Yuşa qədim İsraili Vəd edilmiş Torpağa apardı; onlar Yerixonu yıxdılar və Yerixonu yenidən quracaq hər kəsin üzərinə lənət elan etdilər. 1863-cü ildə Laodikeyalı Adventizmin rəhbərliyi Yerixonu yenidən qurdu. 1863-cü il səhradakı qırx ilin həm başlanğıcında, həm də sonunda təmsil olunur. 1863-cü il qırxıncı ayənin tarixinin xarici və daxili xətlərinin tarixini bir-birinə bağlayan peyğəmbərlik yol nişanəsidir. Burada yeddinci kilsə vardır — “Laodicea” sözünün mənası olduğu kimi, “məhkəmə olunmuş bir kilsə” — və o, səhrada bütöv bir nəslin ölməsi ilə təmsil olunan bir dövrə daxil olur. Eyni məqamda, ilk Respublikaçı prezident qulları azad etmə işinə başlayır və bununla da ilhamın “milli fəlakət” adlandırdığı şeyə aparan böhran dövründə hərbi vəziyyəti tətbiq edəcək son Respublikaçı Prezidentləri təcəssüm etdirir.

Başlanğıcın nişanələrində sonun nişanələri təmsil olunmuşdur və hökmün bağlanması ilə əlaqəli hadisələr hökmün açılışı ilə əlaqəli hadisələrdə timsallaşdırılmışdır. Qırx ilin əvvəlində Yeşua və Kalebin xəbərini rədd etməklə Qadeşdə baş verən üsyan, qırx ilin sonunda Musanın Qadeşdə Qayanı vurmaqla etdiyi üsyanı timsallaşdırdı. 1863-cü il, Laodikiyanın Rəbbin ağzından qusulub çıxarıldığı Bazar qanununu, Hizqiyal kitabının səkkizinci fəslində Yerusəlimdəki iyirmi beş qocanın günəşə səcdə etdiyini və “Rəbbin məbədi bizik” deyən yalan sözlərə etibar edənlərin üzərinə Şilonun təkrarlandığını müəyyən edir.

Paniumla bağlı bu araşdırmanı növbəti məqalədə davam etdirəcəyik.